

SERIE 4

5 punts	EXERCICI 1	
	<i>La Llibertat guiant el poble</i>, d'Eugène Delacroix	
1 punt	Fitxa o esquema de comentari.	
0,50 0,50	Puntuació: <ul style="list-style-type: none"> - Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats. - En funció del grau de detall.	
4 punts	Aplica aquest esquema de comentari a l'obra <i>La Llibertat guiant el poble</i>, d'Eugène Delacroix.	
1 punt	Context històric i cultural.	
0,25	Datació: <ul style="list-style-type: none"> - 1830 [s'admet fins a primera meitat del s. XIX].	
0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes]: <ul style="list-style-type: none"> - La fi de l'Antic Règim. Revolució francesa. Revolució industrial. - Triomf de la burgesia i consciència del proletariat. - Les revolucions burgeses de 1820 i 1830. - Nacionalisme: noves nacions a Europa i Amèrica Llatina. - Nous mitjans de transport (tren) i noves fonts d'energia. - Augment demogràfic a Europa. - Evolució del neoclassicisme al romanticisme. - Caracterització del romanticisme: individualisme, nacionalismes, vitalisme, historicisme, naturalesa, sublimitat, pintoresquisme, orientalisme... - Romanticisme francès: desenvolupament d'una escola pictòrica pròpia. Altres escoles del romanticisme: Alemanya, Anglaterra... - Exemples de romanticisme musical (Chopin, Beethoven), literari (Dumas, Goethe, Schiller...).	

2 punts	Lectura formal i anàlisi estilística.	
	1,75	<p>Característiques formals [6 ítems correctes].</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pintura a l'oli sobre tela. Gran format. - Subdivisió de l'escena en un primer pla, format pel grup central de personatges, i un segon pla, obert i infinit. - Composició piramidal. - Dinamisme a través de pronunciades diagonals compositives. - Gesticulació expressiva per mitjà del gest obert de braços i cames. - Violència implícita. - Predomini del color sobre la línia. - Pinzellada esbossada. - Llum artificial, focal, clarobscur (contrast lumínic del centre respecte dels extrems). - Realisme en la indumentària i el paisatge. - Voluntat de fer partícip l'espectador en l'escena. <p>Antecedents i influències:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Influència de la pintura del renaixement venecià (Tizià) i del barroc (Rubens). - Ressonància del <i>Rai de la Medusa</i>, del mestre Géricault. - Goya: retrat i denúncia de la societat del moment. - Contacte amb els pintors anglesos coetanis: Constable, Gainsbourght.
	0,25	<p>Estil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Romanticisme francès.
1 punt	 Interpretació conceptual.	
	0,75	<p>Pintura d'història contemporània. Combinació de realisme i al·legoria.</p> <p>Inspiració en la revolta de París dels dies 27, 28, 29 de juliol de 1830 (<i>Trois Glorieuses</i>), que significà l'establiment d'una monarquia constituent (enderrocament de Carles X i coronació de Lluís Felip I d'Orleans).</p> <p>Descripció i interpretació dels personatges: la figura femenina (<i>Marianne</i>/llibertat/república/nova França), els diferents grups socials (burguesia, proletariat, poble, mort anònima).</p> <p>Presentada al Saló de 1831, va ser adquirida per Lluís Felip I (no mostrada en públic fins el 1861).</p>
	0,25	<p>En origen tenia una funció de compromís i de propaganda. Avui commemora la revolta del 1830.</p>

5 punts	EXERCICI 2	
	<i>Formes úniques de continuïtat en l'espai, Boccioni</i>	
1 punt	Fitxa o esquema de comentari.	
0,50 0,50	Puntuació: <ul style="list-style-type: none"> - Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats. - En funció del grau de detall.	
4 punts	Aplica aquest esquema de comentari a l'obra.	
1 punt	Context històric i cultural.	
0,25 0,75	Datació: <ul style="list-style-type: none"> - 1913 [s'admet fins a primer terç del segle XX]. Context històric i cultural [5 ítems correctes]: <ul style="list-style-type: none"> - Primera guerra mundial (1914-1918). - Caiguda dels grans imperis i remodelació de fronteres a Europa. - Revolució russa (1917) i naixement del feixisme i del nazisme. - Estats Units esdevenen una potència politicomilitar (anys 20). - Context cultural de les primeres avantguardes o avantguardes històriques. - Funcionalisme en l'arquitectura. - Els ismes. - Voluntat de ruptura amb la tradició amb la intervenció de nous llenguatges i actitud d'experimentació i provocació constants.	

2 punts	Lectura formal i anàlisi estilística.	
	1,75	Característiques tècniques i formals [6 ítems correctes]. <ul style="list-style-type: none"> - Escultura exempta. - Bronze (original). - Fosa. - Monocromàtica. - Superfície brillant i polida. - Una figura antropomòrfica avançant. - El cos d'un home en acció. - Predomini de la línia diagonal i composició centrífuga. - Absència de realisme anatòmic. - Concepció amb formes geomètriques i anguloses. - Dinamisme. - Projecció de la musculatura en moviment en un mateix pla. - Superposició de volums. - Simultaneïtat en el temps, com si fos una seqüència fílmica. - El cos d'un home en acció. Antecedents, paral·lels, influències: <ul style="list-style-type: none"> - Paral·lels: Giacomo Balla (<i>Nena corrent al balcó</i>; Marchel Duchamp (<i>Nu baixant una escala, núm. 2</i>). - Rep influència del Cubisme analític, malgrat voler partir de zero. - Influència en el dadaisme.
	0,25	Estil: <ul style="list-style-type: none"> - Futurisme. - Ideòleg Filippo T. Marinetti. Manifest de 1909, 1910 i 1912.
1 punt	Tema i interpretació conceptual.	
	0,25	Tema: <ul style="list-style-type: none"> - Figura humana en moviment. - Expressió del moviment en un objecte estàtic: simultaneïtat de formes, continuïtat de línies en el temps. - Expressar amb formes externes les tensions internes.
	0,75	Significació: <ul style="list-style-type: none"> - Reivindicar la llibertat artística i representar l'home del futur (cita de Marinetti on considera més bell un cotxe que la victòria de Samotràcia). - Moviment artístic basat en un manifest (programari, ideari...). - Trencament amb el passat, amb la tradició artística, amb la història. - Cant o exaltació de la modernitat, del present. - Introducció de nous paràmetres en la creació artística, com el progrés, el maquinisme, la tecnologia. - Possible reflex de la teoria nietzschiana del superhome. - Home que avança amb decisió cap el futur.

5 punts		EXERCICI 3
<i>Laocoont i els seus fills</i>		
a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.		
1 punt	0,25	Datació: <ul style="list-style-type: none"> - Obra de datació complexa. - Es valorarà qualsevol datació que entri en època hel·lenística, des del s. II aC al segle I dC. - Obra de la fase grecoromana de l'època hel·lenística. - També es valorarà si es fa referència al conjunt de Sperlonga.
	0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes màxima puntuació]: <ul style="list-style-type: none"> - Període hel·lenístic, comprèn del 323 aC al 31 dC. - Pèrdua de capitalitat artística d'Atenes. - Extensió pel món de la cultura grega a causa de les conquestes d'Alexandre el Gran. - Rellevància cultural del món grec oriental: Pèrgam, Alexandria, Rodes. - Desenvolupament d'una important escola escultòrica a Rodes. - Trasllat d'artistes grecs a Roma. <p>[Valorar favorablement si posen el nom dels autors a qui s'atribueix: Agesandre i els seus fills o el seu descobriment l'any 1506 al Palatí de Roma].</p>
b) Digueu a quin estil pertany el grup escultòric i esmenteu almenys tres característiques formals o conceptuals de l'arquitectura de la Grècia antiga.		
	0,25	Estil: període hel·lenístic de l'art grec.
	0,75	Característiques formals o conceptuals de l'arquitectura grega [5 ítems]: <ul style="list-style-type: none"> - Basada en l'ordre i en la raó. - Escala humana. - Sistema de construcció arquivada. - Utilització de la pedra. - Existència de tres ordres columnaris o arquitectònics atenent les diferents èpoques: dòric, jònic i corinti. - El temple és l'edifici religiós més important. - En arquitectura civil es desenvolupen les tipologies del teatre, els estadis o les palestres.

c)		Analitzeu les característiques tècniques i formals de l'obra, tot esmentant al menys quatre de les seves característiques principals.
1 punt	0,25 x 4	Marbre. Grup escultòric. Composició en forma piramidal. Predomini del dinamisme en lloc de la serenitat clàssica del període precedent de l'art grec. Utilització de diagonals i escorços per recrear el moviment. Expressió grandiloqüent de les emocions: extremitats i rostres. Manifestació del <i>pathos</i> .
d)		Expliqueu-ne el tema a partir de les fonts literàries.
1 punt	0,25 0,75	Tema literari i al·legòric. Explicació del tema en funció de les fonts literàries: <ul style="list-style-type: none"> - Arctinos de Milet i l'Eneida de Virgili. - Les versions gregues del mite parlen d'un fill de Laocoont, mentre que la llatina fa referència a dos fills. - Es representa el moment en el qual unes serps monstruoses ataquen el sacerdot Laocoont i els seus fills i els causen la mort. - El sacerdot troià havia advertit els seus conciutadans que no es refiessin del cavall de fusta regalat pels grecs. De seguida, dues serps enormes van sortir del mar i el maten juntament amb els seus dos fills. Els troians ho van interpretar com un càstig diví i entraren el cavall a la ciutat. - El motiu de la mort té dues versions diferents: càstig d'Apol·lo, perquè es va casar contra les seves ordres, o d'Atena, partidària de la victòria grega.

e)		Definiu i localitzeu a la planimetria els quatre termes proposats.
1 punt	0,40	Definicions [0,25 per definició].
	0,60	Localitzacions [0,60 - 4 / 0,50 - 3 / 0,30 - 2 / 0,2 - 1]

1. *Càvea*: les grades on seien els espectadors. Emmarquen l'orquestra. Hi solen haver seients diferenciats en funció dels rang dels espectadors. En el teatre grec, descansaven a la roca.
2. *Orquestra*: de forma circular era el lloc on dansava, cantava o interpretava instruments el cor. Hi havia un altar dedicat a Dionís.
3. *Prosceni*: plataforma elevada on els actors representaven el seu paper.
4. *Escena*: tancament de l'edifici del teatre. Podia tenir diversos pisos. Simulava palaus, vil·les...

5 punts		EXERCICI 4
Pintures de l'absis de Sant Climent de Taüll (MNAC)		
a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.		
1 punt	0,25	Datació: 1123 (consagració de l'església). - S'admet: 1/2 s. XII, 1/3 del segle XII, 1/4 s. XII.
	0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes màxima puntuació]: - Societat estamental dividida entre privilegiats i no privilegiats. Relacions socials basades en el vassallatge i la servitud. - Sistema econòmic del feudalisme. - Millora agrícola, creixement demogràfic, reactivació d'intercanvis comercials i inicis del floriment de l'artesanat, l'organització gremial i el comerç a les ciutats. - Període dels comtats catalans estructurats entorn del casal de Barcelona. - Fundació i expansió de l'orde del Císter. - Dels closos escriptoris monàstics al creixement de les escoles episcopals urbanes. - Escriptura en llatí, tot i que comencen a aparèixer els primers documents literaris en llengües romàniques, com el català, el castellà, el francès. - Forta influència de l'Església i de les rutes de peregrinació en la transmissió cultural.
b) Digueu a quin estil pertany l'obra i esmenteu tres característiques formals de l'escultura de la mateixa època.		
1 punt	0,25	Estil romànic.
	0,25 x 3	Principals materials: pedra i fusta. Vinculada o adaptada al marc arquitectònic. Fusta policromada: talles, frontals... Frontalitat i unifacialitat. Hieratisme. Esquematisme. Antinaturalisme.

c)		Feu una anàlisi formal de les pintures (color, línia, composició, moviment...) que us permeti explicar el seu estil.
1 punt		Anàlisi formal [5 ítems]: <ul style="list-style-type: none"> - Fresc sec. - Predomini del dibuix sobre el color. - Contorns resseguits. - Utilització de colors vius. - Fons monocrom. - Simetria en la distribució de les figures. - Tractament de les figures de manera estereotipada: linealitat dels plecs, esquematisme... - Predomini del hieratisme, la frontalitat, l'antinaturalisme. - Ús d'una perspectiva jeràrquica.
d)		Identifiqueu els temes representats.
1 punt	0,25	Teofania a partir del text de l'Apocalipsi de sant Joan (parusia o Segona vinguda de Crist al món).
	0,75	Composició del pantocràtor (volta): <ul style="list-style-type: none"> - <i>Dextera Domini</i>: la mà dreta Déu que beneeix i l'<i>Agnus Dei</i>: símbol de Crist mort i ressuscitat. - <i>Maiestas Domini</i>: Crist jutge a l'interior de la màndorla (cel i terra), beneint amb la dreta i amb l'esquerra sosté el llibre amb la frase: "<i>Ego lux mundi</i>" (jo sóc la llum del món), provinent de l'Evangeli de Sant Joan. A dreta i esquerra, les lletres de l'alfabet grec alfa i omega (inici i fi). - <i>Tetramorf</i>: representació dels quatre evangelistes amb els seus símbols. - Més dos serafins a banda i banda de la figura de Crist. Banda inferior: <ul style="list-style-type: none"> - Mare de déu amb el sant greal. - Els sants apòstols: Bartomeu, Tomàs, Jaume, Felip i Joan (diferenciat dins el conjunt. Més gran).
e)		Enumereu quatre obres representatives de l'arquitectura gòtica.
1 punt	0,25 x 4	Poden esmentar les quatre que hi ha a la llista de les PAU o qualsevol altra, mentre sigui correcta: Catedral de Notre-Dame de Chartres, Monestir de Santa Maria de Poblet, Església de Santa Maria del Mar, Llotja de la Seda (o Mercaders), etc.

5 punts		EXERCICI 5
San Carlo alle Quattro Fontane, de Francesco Borromini		
a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent.		
1 punt	0,25	Datació: <ul style="list-style-type: none"> - Segon terç del segle XVII. - Claustre, església i façana de manera successiva des de la dècada dels 30 fins a la dels 80 del sis-cents.
	0,75	Context històric i cultural [5 ítems correctes tot]: <ul style="list-style-type: none"> - Centralització del poder en l'Estat absolutista a França (Lluís XIII i XIV) davant el parlamentarisme anglès (amb la Revolució de Cromwell) i holandès (independència de la monarquia hispànica). - Segle XVII amb profundes crisis: reaparició d'epidèmies, crisis de subsistències i climàtiques; represa de guerres europees (Guerra dels 30 anys). Decadència de Corona hispànica amb sovintejades fallides econòmiques i la pèrdua dels dominis dels Països Baixos septentrionals i Portugal. - Roma: reafirmació del dogma catòlic. Concili de Trento i nous ordes religiosos (jesuïtes, oratorians...). Paper repressiu de la Inquisició. - L'art barroc és un art de propaganda; la seva riquesa, monumentalitat i luxe són expressió de poder i autoritat, tant del monarca com de la nació i de l'Església catòlica. - Segle d'or de les lletres de molts països europeus: França, Anglaterra, Espanya. - Triomf de la música sacra als països centreeuropeus (Bach, Mozart...)
b) Estil i tres característiques formals de l'escultura d'aquest estil.		
1 punt	0,25	Estil: Barroc
	0,75	Característiques formals de l'escultura d'aquest estil [0,15 x 5]: <ul style="list-style-type: none"> - Embalum rodó - Moviment. - Expressió grandiloqüent. - Teatralitat - Combinació de diversos materials. - Integració d'elements naturals: llum, aigua, - Singularitat escultura espanyola: fusta policromada.

c)		
Expliqueu cinc característiques materials, estructurals i formals d'aquesta obra.		
1 punt	0,20 x 5	Característiques formals: <ul style="list-style-type: none"> - Materials constructius: maó i estuc. - Planta de l'església el·líptica en sentit longitudinal respecte l'entrada. - Base geomètrica a partir de la combinació de dos triangles, que generen un rombe. - Mur ondulant: seccions còncaues i convexes. - Utilització d'un ordre gegant de columnes a l'interior, distribuït en seccions de quatre. - Volta el·líptica amb cassetons geomètrics que s'empetiteixen (perspectiva forçada). - Predomini de l'interior blanc. - Espai diàfan.
d)		
Expliqueu la tipologia, el significat i la funció d'aquesta obra.		
1 punt	0,25 0,75	Tipologia i funció: religiosa i monàstica. Lloc de culte i pregària. Actualment se'n manté l'ús. Significat: <ul style="list-style-type: none"> - Església dedicada a sant Carles Borromeu. - Projecte construït per l'orde espanyol de frares trinitaris descalços, recentment establert a Roma. Orde auster dedicat a recaptar fons per a l'alliberament de captius en mans de sarraïns. La manca de decoració i de materials nobles en la seva construcció és significativa dels vots de pobresa de la comunitat. - Es troba en un punt cèntric del nou eixample de Roma: intersecció de dues importants vies en la confluència de les quals es disposen quatre fonts que donen nom al lloc. Forta repercussió del llenguatge de Borromini en l'arquitecte i matemàtic Guarino Guarini i en l'arquitectura centreeuropea de finals del XVII i XVIII.
e)		
Observeu aquestes dues pintures i assenyalau quatre característiques formals i conceptuals que tenen en comú.		
1 punt	0,25 x 4	Pintures a l'oli sobre llenç. Tema mitològic. Nuesa de les figures. Ús d'una gama cromàtica càlida. Sensualitat. Pinzellada esbossada.